

FRASCATI KÉZIKÖNYV

Javaslat a kutatás és kísérleti fejlesztés felméréseinek egységes gyakorlatára

**OECD
2002
NEMZETI KUTATÁSI ÉS TECHNOLÓGIAI HIVATAL
2004**

A fordítás készült a Nemzeti Kutatási és Technológiai Hivatal (NKTH) Stratégiai Főosztályának 4447-1/2003. sz. megbízása alapján.

Koordinátor: Balogh Tamás a Stratégiai Főosztály vezetője

Fordította: Székely Dániel

A fordítást szakmailag ellenőrizte: Szunyogh Zsuzsanna és Varga Alajosné

© Hungarian translation NKTH, 2004, Budapest
© OECD, 2002.

All rights reserved. OECD grants you the right to use one copy of this Program for your personal use only. Unauthorised reproduction, lending, hiring, transmission or distribution of any data or software is prohibited. You must treat the Program and associated materials and any elements thereof like any other copyrighted material.

All requests should be made to:
Head of Publications Service,
OECD Publications Service,
2, rue André-Pascal,
75775 Paris Cedex 16, France.

**A TUDOMÁNYOS ÉS TECHNOLÓGIAI
TEVÉKENYSÉGEK MÉRÉSE**

Javaslat a kutatás és kísérleti fejlesztés felméréseinek egységes gyakorlatára

**FRASCATI KÉZIKÖNYV
2002**

**OECD
ORGANISATION FOR ECONOMIC CO-OPERATION AND DEVELOPMENT**

GAZDASÁGI EGYÜTTMŰKÖDÉS ÉS FEJLESZTÉS SZERVEZETE

A 1960. december 14-én Párizsban aláírt, majd 1961. szeptember 30-án hatályba lépett szerződés 1. cikkelye értelmében a Gazdasági Együttműködés és Fejlesztés Szervezet (Organisation for Economic Co-Operation and Development, OCED) olyan politikát támogat, amelynek célja:

- a legmagasabb szintű fenntartható gazdasági növekedésnek és foglalkoztatásnak, valamint a tagországok életszínvonal-növekedésének az elérése, a pénzügyi stabilitás megőrzése mellett, ezzel segítve világgazdaság fejlődését;
- mind a tag-, mind a nem tag országok gazdaságának egészséges bővüléséhez való hozzájárulás, valamint
- a nemzetközi kötelezettségekkel összhangban lévő, multilaterális és diszkriminációmentes hozzájárulás a világkereskedelem bővüléséhez.

Az OECD alapító tagországai: Ausztria, Belgium, Egyesült Királyság, Egyesült Államok Kanada, Dánia, Franciaország, Németország, Görögország, Hollandia, Izland, Írország, Luxemburg, Norvégia, Olaszország, Portugália, Spanyolország, Svájc, Svédország, Törökország. A következő országok pedig ezt követően lettek tagok (csatlakozásuk időrendjében: Japán (1964. április 28.), Finnország (1969. január 26), Ausztrális (1971. június 7.), Új-Zéland (1973. május 29.), Mexikó (1994. május 18.), Cseh Köztársaság (1995. december 21.) Magyarország (1996. május 7.), Lengyelország (1996. november 22.), Korea (1996. december 12) és a Szlovák Köztársaság (2000. december 14.)

A kézikönyv francia kiadása a következő cím alatt jelent meg:

Manuel de Frascati 2002

Méthode type proposée pour les enquêtes sur la recherche et le développement expérimental

© OECD 2002

Az engedély e dokumentum bármely részének nem kereskedelmi vagy oktatási célú reprodukálására a Centre français d'exploitation du droit de copie (CFC), 20, rue des Grands-Augustins, 75006 Paris, France, tel. (33-1) 44 07 47 70, fax (33-1) 46 34 67 19, ez az Egyesült Államok kivételével érvényes, Az Egyesült Államok esetében az engedély a Copyright Clearance Center, Customer Service útján (508) 750-8400, 222 Rosewood Drive, Danvers, MA) 01923 USA vagy on line: www.copyright.com. Minden egyéb, a könyv részét alkotó szöveg másolására vagy fordítására vonatkozó engedélyt az OECD Publications, 2, rue André-Pascal, 75775 Paris Cedex 16, France címen kell kérni.

Előszó

Az OECD 1963 júniusában rendezte meg a kutatás és fejlesztés (K+F) statisztika nemzeti szakértőinek találkozóját az olaszországi Frascati városban lévő Villa Falcioneriben. E találkozó eredményeként született a JAVASLAT A KUTATÁS ÉS KÍSÉRLETI FEJLESZTÉS FELMÉRÉSEINEK EGYSÉGES GYAKORLATÁRA című dokumentum első hivatalos változata, amelyet általában Frascati kézikönyv néven emlegetnek. Ez a kiadvány a hatodik kiadás.

Az 1994-ben megjelent ötödik kiadás óta a K+F-re és az innovációra mint a tudásalapú gazdaság kulcsfontosságú elemeire fordítottak egyre nagyobb figyelmet. E rendkívül fontos terület nyomon követéséhez elengedhetetlenül szükségesek a megbízható és összehasonlítható statisztikai adatok és mutatók. A jelen kiadás arra törekszik, hogy megszilárdítsa a különféle módszertani ajánlásokat és irányelveket, különös tekintettel a szolgáltatási szektor K+F statisztikájának tökéletesítésére, valamint a K+F emberi erőforrásokra vonatkozó adatok részletesebbé tételére. Minthogy a globalizáció nagy kihívást jelent a K+F felmérések számára, a kézikönyv néhány változtatást javasol az osztályozás terén felvetődött problémák megoldása érdekében.

A mai K+F statisztikák a Frascati kézikönyvön alapuló felmérések módszeres fejlesztésének eredményei, és ma már az OECD-tagországok statisztikai rendszerének részét alkotják. Jóllehet a kézikönyv alapvetően technikai jellegű dokumentum, mégis az OECD törekvéseinek sarokkövét alkotja azáltal, hogy a nemzeti innovációs rendszerek statisztikai elemzésével fokozni kívánja a tudomány és a technológia szerepének jobb megértését. A kézikönyv a K+F nemzetközileg elfogadott definícióival és tevékenységei osztályozásával hozzájárul a tudomány- és a technológiapolitika „legjobb gyakorlatáról” folyó kormányközi eszmecseréhez.

A Frascati kézikönyv nem csupán az OECD-tagországokban folyó K+F számára irányadó. Az OECD, az UNESCO, az Európai Unió és számos regionális szervezet kezdeményezésére a világszerte folyó K+F felmérések szabványává is vált.

A Frascati kézikönyv az OECD-tagországok K+F statisztikai adatgyűjtések tapasztalatain alapul. A nemzeti szakértők NESTI-ben (a tudományos és technikai indikátorok nemzeti szakértői csoportja) végzett kollektív munkájának eredménye. E csoport, az OCED Titkársága hatékony segítségével az elmúlt 40 évben – először a néhai Yvan Fabian, majd Alison Young, John Dryden, Daniel Malkin és Andrew Wyckoff vezetésével – dolgozta ki a tudományos és technológiai mutatók fogalmi rendszerét, és létrehozta a „Frascati család” néven ismert módszertani kézikönyvek egész sorát. Ezek között szerepelnek kézikönyvek a K+F-ről (Frascati kézikönyv), az innovációról (Oslo kézikönyv), az emberi erőforrásokról (Canberra kézikönyv), a technológiai fizetési mérlegről és a szabadalmakról mint tudományos és technológiai (TÉT) mutatókról.

A Frascati kézikönyv elektronikus formátumban is megjelenik az OECD honlapján. Az elgondolások szerint ezt az elektronikus változatot folyamatosan felfrissítik, mihelyt az új adatok hozzáférhetővé válnak. Az elektronikus változat kiegészül a K+F felmérésekkel összefüggő más anyagokkal is.

A kézikönyv hatodik kiadását a NESTI keretében működő szakértői csoportok munkálták ki. Az OECD Titkársága (különösen Dominique Guellec, Laudeline Auriol, Mosahid Khan, Geneviève Muzart és Sharon Standish) tevékeny szerepet játszott bizonyos fejezetek koordinációs folyamatában és megfogalmazásában. Az előzetes revízióért Bill Pattison (Ausztrália korábbi NESTI képviselője) felelt, amíg az OECD-ben dolgozott. Mikael Åkerblom (a finn statisztikai hivatal és a finn NESTI képviselője) az OECD-ben már az utolsó időszakban dolgozott egy évig a kézikönyv végső megfogalmazásán, valamint a NESTI-tagok különböző megjegyzéseinek és javaslatainak a szövegbe illesztésén.

Köszönet illeti a japán kormányt az OECD számára nyújtott önkéntes közreműködéséért, e javított kiadás, hogy időben elkészüljön, igen értékes segítséget kapott szakértőitől. A japán hozzájárulást hálásan köszönjük. A kézikönyv felelős kiadója az OECD főtitkára.

Takayuki Matsuo
Director for Science, Technology
and Industry, OECD

Giorgio Sirilli
Chair of NESTI
initiating the fifth revision

Fred Gault
Current Chair of NESTI